

Lidia CODREANCA

Interferența bilingvă în onomastica românească din Basarabia (1812-1918)

L.C. – doctor în filologie, conferențiar universitar, cercetător științific superior la Centrul de lingvistică al Institutului de Filologie al A.Ș.M. Lucrări editate: *Sociolingvistica. Mic dicționar terminologic* (2002), *Limba română în Basarabia (1812-1918)* (2003), *Latina vulgară* (în colaborare cu acad. N. Corlăteanu) (2007), *Două mentalități și o singură limbă* (pagini necunoscute din istoria limbii române din Basarabia) (2012).

În studiile de specialitate cu referire la situațiile de contact lingvistic, *interferența bilingvă* nu este un concept frecvent utilizat precum cel de *diglosie*, deși desemnează, la fel, una dintre consecințele negative ale contactului dintre limbi. Este cvasi-antonimul conceptului *împrumut*.

Dacă accepția largă a termenului *interferență lingvistică* include și *împrumutul* sau *transferul*, și calcurile, și melanjurile de cod [1, p. 178], prin *interferența bilingvă* (sau *interferența negativă*) se va înțelege doar materialul lingvistic generat de influența celei de a doua limbi utilizate într-o anumită comunitate, material ce nu se încadrează în normele firești ale primei limbi utilizate și care comportă un caracter negativ. Raportată la nivelul vorbirii, „interferența bilingvă este atunci când discursul unui bilingv conține elemente provenite din cealaltă limbă” [2, p. 63].

În limba română din Basarabia (1812-1918), aflată sub influența îndelungată a limbii ruse, care i-a preluat funcțiile în toate sferile sociale de utilizare, se atestă numeroase abateri de la normele ei firești de evoluție la toate nivelele [3]. Prezentul articol își propune să elucideze devierile de la normele limbii române atestate în sistemul onomastic din secolul al XIX-lea, devieri care l-au afectat pe parcursul a 106 ani, repercusiunile resimțându-se până astăzi.

Sursele de cercetare a numelor românești constituie documente de arhivă: registrele de clasă ale

elevilor Seminarului Teologic din Chișinău (1813-1867), ale școlilor elementare lancasteriene (1824-1835) și ale școlilor parohiale și ținutale (1828-1871) din Basarabia.

Este cert faptul că numele proprii se supun legilor de dezvoltare a unui idiom și că au „valoare de monument de limbă, care conservă și atestă fapte lingvistice petrecute în diferite perioade ale dezvoltării unei limbi” [4, p. 11], însă vom face abstracție de faptul că în general „onomastica poate ține cont de consecințele și efectele fenomenelor cauzate de contactele interlingvistice și interculturale, întrucât sistemele de denotație sunt mărturii ale culturii și istoriei” [5, p. 2], din simplul motiv că în cazul de față tindem să urmărim doar un singur aspect al contactului dintre limbi – cel al consecințelor unei glotopolitici de asimilare lingvistică forțată, în condițiile diglosiei.

Specialiștii în onomastică au caracterizat toate etapele istorice de formare și evoluție a sistemului antroponimic românesc, evidențiind specificul fiecărei perioade, elementele constitutive ale formării numelor. Cu referire la secolul al XIX-lea, bunăoară, se afirmă că „în această perioadă se încheie procesul de formare a numelor de familie moldovenești, cea mai mare parte a lor e formată cu ajutorul sufixelor rusești și ucrainești: -ov (Bradulov < Bradul; Radulov < Radul; Țaranov < Țăran); -așcu (Pătrașcu, Tudorașcu); -ici (Catrici, Nicoric); -cu/ciu (Oncu, Malancu, Onciu, Stanciu); -cea (Mihalcea, Oancea); -șa (Tomșa); -iac (Nuțuleac, Sanduleac) ș.a.” [6, p. 331].

În linii mari, în cazul evidențierii formațiilor sufixali ai onomasticii est-române în ansamblul ei, se susține că „o trăsătură caracteristică de structură a formațiilor derivativi în antroponimia est-romană este originea slavă, greacă și latină a sufixelor. Din 75 (189) de formații sufixali simpli, 37 sunt de origine slavă, 21 – latină, 23 – greacă, maghiară, ucraineană etc.” [7, p. 77].

Cât privește sufixul rusesc -ov, atestat la notarea numelor românești din Basarabia, acesta a fost atașat fără discernământ la un șir impunător de nume, mutându-le și deplasându-le într-un cadru lingvistic grotesc, care nu se integrează în sistemul gramatical românesc. Iată câteva exemple:

Vasilii *Gandacov*, Iosif *Daculov* [8, fila 41], Matfei *Saracov* [9, fila 100 verso], Chiriac *Topalov* [9, fila 6 verso], Gheorghii *Bolgarov*, Vasilii *Serbov* [10, fila 8], Vasilii *Chirilov* [10, fila 41], Vasilii *Guzunov* [9, fila 105], Alexandr *Uzunov*, Efimii *Chirilov* [9, fila 112], Constantin *Balțatescov* [9, fila 113], Efimii *Zupcov* [9, fila 115], Cozma *Ursov* [9, fila 117], Gavriil *Vierov* [9, fila 119], Nicolai *Marianov* [9, fila 121], Ivan *Delov*, Constantin *Burianov* [9, fila 139], Ivan *Raculov* [11, fila 26], Pavel *Moldovanov* [11, fila 33], Vasilii *Ducov* [12, fila 72]

verso], Grigorii *Lozanov* [13, fila 73 verso], Grigorii *Jumarov*, Stefan *Chirilov* [13, fila 76 verso], Gherasim *Lucov* [13, fila 84 verso], Nicolai *Solomonov* [13, fila 98 verso], Alexandr *Crudov*, Stefan *Pashalov* [13, fila 45], Anton *Țaranov*, Grigorii *Teslarov* [14, fila 7], Mihail *Zamfirov* [14, fila 11], Piotr *Surdulov* [14, fila 15], Constantin *Balanov* [15, fila 10 verso], Gheorghii *Gaiducov* [16, fila 2], Piotr *Munteanov* [16, fila 3], Vasilii *Levodarov* [16, fila 7], Alexandr *Russov* [17, fila 1], Ivan *Spoialov* [18, fila 1 verso], Calistrat *Hinculov* [19, fila 19], Vasilii *Muratov* [20, fila 6], Stepan *Sirbov* [20, fila 114], Vasilii *Untilov* [21, fila 1], Alexandr *Chiriakov* [22, fila 164], Vasilii *Racov* [22, fila 170], Nicolai *Serbulov* [22, fila 171], Gheorghii *Spiridonov* [23, fila 2 verso], Gheorghii *Tomov* [23, fila 8 verso], Andrei *Negruțov* [23, fila 142].

Un alt sufix rusec, care a cunoscut o largă popularitate în transcrierea deformată a numelor românești este sufixul *-ii* / *-schii*:

Nicolai *Postolachii* [9, fila 105], Nicolai *Parubinovschii* [11, fila 124], Vasilii *Paladii* [11, fila 146], Vasilii *Barbovschii* [11, fila 30], Dimitrii *Barbanschii* [23, fila 1 verso], Afanasii *Romanovschii*, Ivan *Ursachii*, Constantin *Stihii*, Trofim *Lozinschii* [12, fila 80], Ivan *Perjovschii* [19, fila 35], Andrei *Poianschii* [24, fila 86], Andrei *Vasilachii* [25, fila 32], Victor *Vraghii* [22, fila 157], Leon *Vrabii* [13, fila 43], Roman *Ursachii* [14, fila 11].

Foarte frecvent atestată este și forma articulată a numelor în *-l*:

Ivan *Zmeul* [23, fila 2 verso], Ivan *Grecul* [23, fila 3 verso], Grigorii *Lupul* [27, fila 8 verso], Vasilii *Barbul*, Dimitrii *Scifosrocul* [27, fila 20 verso], Constantin *Guțul* [28, fila 27 verso], Matei *Scurtul* [28, fila 39 verso], Gheorghii *Mihul* [10, fila 10], Constantin *Teutul* [10, fila 30], Manuil *Draganciul* [10, fila 41], Luca *Friptul* [9, fila 84 verso], Mihail *Mânzul* [9, fila 89 verso], Ivan *Mihul* [9, fila 90 verso], Leon *Popescul*, Alexandr *Crudul* [9, fila 91 verso], Ivan *Racul* [9, fila 105], Pavel *Ciuburciul*, Ivan *Dimitriul*, Sidor *Budescul*, Gheorghii *Negrul* [9, fila 110], Grigorii *Fotescul* [9, fila 111], Alexandr *Grosul* [9, fila 112], Zaharii *Negrul* [9, fila 113], Grigorii *Bunescul*, Vasilii *Crudul* [9, fila 115], Andrei *Negruțul* [9, fila 119], Grigorii *Seul* [9, fila 120], Simeon *Mițul*, Isai *Ciburciul*, Ivan *Neculaul* [9, fila 125], Niculai *Chicul*, Ivan *Balțatescul* [9, fila 126], Constantin *Schidul*, Vasilii *Mățul*, Ivan *Cheptul*, Manuil *Mihul*, Alexei *Țenchiul*, Isidor *Cucirescul* [9, fila 127], Constantin *Chiorescul*, Constantin *Gandacescul* [9, fila 137], Gheorghii *Bunescul* [9, fila 139], Cozma *Ursul* [9, fila 140], Ivan *Untul* [12, fila 75 verso], Ieremia *Sandul* [12, fila 78 verso], Ivan *Ghețul* [12, fila 89 verso], Nicolai *Romanescul*, Vasilii *Mindrul* [12, fila 83 verso], Vasilii *Porcescul* [12, fila 89 verso], Constantin *Minzul*, Fiodor *Sârbul* [12, fila 90 verso], Vasilii *Rusul* [25, fila 86].

Cu referire la această categorie de nume românești în studiile de specialitate se notează că „în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, când s-au perfecționat normele limbii literare române, articolul *-l* de la numele de familie a fost omis ca un fenomen arhaic, iar numele cu *-u* devin normă” [37, p. 35].

În Basarabia, conform materialelor de arhivă și registrelor de stare civilă, „a avut loc un proces de omitere a lui *-u* final și de generalizare a formelor nearticulate” [37, p. 78]. Astfel, în sursele istorice cercetate se observă această elidare masivă a vocalei amintite:

Dimitrii *Muntean*, Sofronii *Casap*, Gheorghii *Slab* [23, fila 1 verso], Ivan *Catan* [23, fila 2 verso], Feodor *Vier* [23, fila 3 verso], Vasilii *Ceaban* [27, fila 7 verso], Savva *Burian* [28, fila 39 verso], Ivan *Cazac*, Ivan *Bolbocean* [10, fila 8], Alexandr *Barbos* [9, fila 85 verso], Constantin *Cozac* [9, fila 89 verso], Constantin *Ardelean* [9, fila 90 verso], Grigorii *Cecan* [9, fila 100], Alexandr *Rac*, Chiril *Ciolac* [9, fila 103], Ivan *Moșan*, Stefan *Barbos* [9, fila 105], Mihail *Țurcan* [9, fila 110], Manoil *Bob* [9, fila 114], Gheorghii *Ungurean* [9, fila 115], Stefan *Grozav* [9, fila 118], Pavel *Cibotar*, Simeon *Gavrilan* [9, fila 121], Constantin *Vier* [9, fila 139], Fiodor *Coropcean* [29, fila 1], Ivan *Russ* [11, fila 45], Vladimir *Olar* [12, fila 80], Stefan *Nemțan* [12, fila 81 verso], Constantin *Barac* [12, fila 82 verso], Gavriil *Celan* [30, fila 9], Gheorghii *Serb* [31, fila 1], Stepan *Topal* [15, fila 10 verso], Nicolai *Barboss* [16, fila 6], Serghei *Russ* [16, fila 7], Gheorghii *Bacal* [20, fila 114], Ivan *Suricean* [20, fila 115], Vladimir *Oat* [20, fila 119], Constantin *Gherghiț*, Fiodor *Gheorghiiț* [22, fila 158], Vasilii *Musteț* [22, fila 166], Ivan *Dumbrăvan*, Grigorii *Codrean* [16, fila 112], Dimitrii *Țap* [18, fila 1 verso].

Forma elidată a numelor românești se utilizează și azi în actele de stare civilă de la noi de rând cu formele sufixate: *Munteanu*, *Casapu*, *Țurcanu*, *Codreanu*, *Suruceanu*, *Grozavu* etc.

De asemenea, se observă substituirea lui *-ă / -u / -e* final prin *-a* și trunchierea rădăcinii:

Emanuil *Baltağa* [8, fila 41], Gheorghii *Untâla* [10, fila 7 verso], Gheorghii *Bârca*, Alexandr *Lupașca* [10, fila 11 verso], Nicolai *Veverița*, Nicolai *Plecinta*, Ivan *Buzâla* [9, fila 88 verso], Ivan *Placinta* [9, fila 90 verso], Ivan *Chișca* [9, fila 99 verso], Gheorghii *Coadă*, Constantin *Chirica*, Mihail *Plamadila* [9, fila 100 verso], Mihail *Lunga*, Dimitrii *Coadă* [9, fila 111], Vasilii *Plamadeala* [9, fila 114], Simeon *Petrila* [9, fila 117], Ioachim *Barbaneagra* [9, fila 119], Alexei *Frunza* [9, fila 121], Vladimir *Mamaliga*, Stefan *Tabârța* [9, fila 125], Antonii *Struța* [9, fila 128], Nichita *Ciocla* [11, fila 24], Grigorii *Stevila*, Iorda-

chii *Stevila* [11, fila 30], *Vasilii Vedrașca* [12, fila 73 verso], *Ivan Buzila* [12, fila 76 verso], *Fiodor Bobeica*, *Mihail Miriuța* [12, fila 77 verso], *Dimitrii Halbura*, *Simeon Gramma* [12, fila 79 verso], *Afanasii Pulbera*, *Grigorii Doncila*, *Mihail Pulbera* [12, fila 87 verso], *Mihail Bârca*, *Ivan Dombrova* [12, fila 90 verso], *Ivan Gaina*, *Piotr Capațâna*, *Stepan Zupca* [18, fila 1 verso], *Vasilii Sacara*, *Serghei Gobjila*, *Ivan Doncila* [32, fila 42], *Mihail Stavila*, *Fiodor Bobâra* [20, fila 115], *Ivan Palaria* [16, fila 1 verso], *Porfirii Cocerva* [16, fila 123], *Vasilii Galușca* [16, fila 139], *Gheorghii Catruța* [33, fila 19], *Alexandr Cheltuiala* [33, fila 22], *Ivan Plomondeala* [30, fila 8], *Mandachii Moghila* [14, fila 11], *Calistrat Fasola* [14, fila 15].

Are loc și substituirea sufixului românesc *-escu* / *-așcu* prin *-esco* / *-așco* și a lui *-u* final prin *-o*:

Gheorghii Popesco, *Vasilii Negro* [23, fila 1 verso], *Dimitrii Petco* [23, fila 2 verso], *Ivan Bodesco* [20, fila 119], *Maria Macaresco* [17, fila 1], *Piotr Alexandresco* [34, fila 1], *Mihail Stroesco* [35, fila 20], *Iacov Vedrașco* [13, fila 45], *Pavel Luppo* [36, fila 65].

Se atestă o nesiguranță în notarea aceluiași nume: *Ivan Ghețeu* [9, fila 89 verso], *Constantin Ghețiu* [9, fila 104], *Stefan Ghițeu*, [12, fila 82 verso], *Ivan Țapurdei* [12, fila 89 verso], *Stefan Țipurdei* [9, fila 119], *Constantin Creciu* [11, fila 22], *Constantin Craciun* [11, fila 64], *Fiodor Gârlea* [29, fila 6], *Fiodor Ghirlea* [29, fila 7], *Leontii Ghirlea* [9, fila 145], *Antonii Gârl* [9, fila 114], *Grigorii Uretea*, *Ilia Uretea* [9, fila 145], *Ilia Urechi* [9, fila 124], *Alexandr Uzunov* [9, fila 137], *Vasilii Guzunov* [9, fila 105].

Diferențe ortografice: *Filipp Trii-boi* [9, fila 104] și *Nicolai Trii-boi* [9, fila 110].

Așadar, din tabloul de mai sus observăm că unele și aceleași nume suportă fluctuații sufixale și trunchieri ale rădăcinii: *Vier – Vierov*; *Burian – Burianov*; *Gandac – Gandacov – Gandacescul*; *Balțatescul – Balțatescov – Balțatescu*; *Negruțul – Negruțov*; *Ursul – Ursov*; *Serbov – Serbulov – Serb – Sirbul*; *Racov – Racul – Rac*; *Russov – Russ – Rusul*; *Plecinta – Placinta*; *Plamadeala – Plamadila – Plomondeala*; *Stavila – Stevila*; *Mățul – Mițul*. Iar prenumele românești sunt exclusiv „traduse”, nu mai atestăm *Ion*, *Vasile*, *Gheorghe*, *Ștefan*, *Tudor*, *Dumitru*, *Grigore*, *Petru*, *Alexandru*, *Ilie*, ci doar *Ivan*, *Vasilii*, *Gheorghii*, *Stepan*, *Ștefan*, *Feodor*, *Dimitrii*, *Grigorii*, *Piotr*, *Alexandr*, *Ilia* etc.

Deși în unele studii de sociolingvistică se afirmă, pe bună dreptate, că în condițiile bilingvismului și ale plurilingvismului unei colectivități pentru încadrarea numelor proprii de persoane în sistemul normativ al unei limbi străine, pe lângă schimbările fonetice și fonologice în procesul de adaptare sonoră și lite-

Lăutari de altădată

rală, acestea „suferă și schimbări morfologice legate de pătrunderea cuvintelor străine în șirul determinat al derivării și flexionării cuvintelor noii limbi...” [38, p. 309], totuși în cazul exemplurilor înșiruite mai sus avem a face cu încercarea vorbitorilor unilingvi – a funcționarilor ruși din cancelariile de stat ale Basarabiei, din instituțiile de învățământ religios și laic – de a supune normelor limbii ruse numele românești pe care erau nevoiți să le noteze în virtutea funcției lor. Acest fenomen lingvistic nu mai ține de „condițiile bilingvismului colectivității”, ci doar de cele ale *diglosiei glotofagice*, susținute și dirijate de glotopolitică, impunând funcționarea doar a unei singure limbi, a celei imigrante, și conducând în cazul dat la dezechilibrarea sistemului onomastic românesc.

Această situație diglosică s-a menținut timp de 106 ani, așa încât, și după 1900, în registrele Seminarului Teologic din Chișinău, cu un număr impunător de nume rusești, se păstrează și puținele nume românești, majoritatea lor mutilate: Ivan *Russul* [39, p. 118], Vasiliu *Barbos* [39, p. 119], Ivan *Muntean* [39, p. 122], Alexandru *Groppa* [39, p. 122], Ivan *Cecoi*, Feoctist *Marco* [39, p. 123], Hrisanf *Fotesco*, Vladimir *Romanesco*, Vladimir *Irimenco*, Damian *Cruceresco*, Vladimir *Seul* [39, p. 125], Foca *Odobesco* [39, p. 126], Foma *Burianov* [39, p. 127], Pavel *Gheorghianov* [39, p. 128], Feodor *Boesco*, Constantin *Manolesco*, Gheorghiu *Ursul* [39, p. 132], Vasiliu *Mihul*, Vasiliu *Chioresco*, Dimitrie *Serbov*, Stefan *Ghirlea* [39, p. 133], Vichentie *Popesco*, Vladimir *Cazac* [39, p. 134], Dimitrie *Muntean* [39, p. 135], Vasiliu *Schidul* [39, p. 138], Pavel

Danilescul [39, p. 140], Mihail Draganciul [39, p. 141], Gheorghii Moroșanov, Nicolai Ștefanescu [39, p. 143], Veaceslav Budesco, Nicolai Vornicesco, Nicolai Șcefirța [39, p. 144].

În perioada sovietică din secolul XX *situația diglosică* a reapărut sub masca *bilingvismului național-rus*, lăsând o nouă amprentă negativă în sfera onomasticii românești. Lingviștii și scriitorii noștri continuă să se revolte față de starea de lucruri actuală din acest domeniu al limbii și mai ales față de anihilarea conștiinței lingvistice a vorbitorilor de limba română, care constituie una dintre cele mai grave consecințe ale *educației diglosice*. Anume ei ne avertizează că „la schimonosirea numelor și-au adus contribuția atât funcționarii rusolingvi plătiți de stat, cât și moldovenii înșiși, care, de multe ori, se rușinau de numele lor (...). În general, numele de familie au suferit modificări importante prin adăugarea de sufixe slave sau de alte origini... ori prin traducerea numelui, atunci când era posibil, în limba rusă, ucraineană sau polonă” [40, p. 122].

În ce ne privește, cu siguranță, nu mai putem opera cu termeni neutri ce țin doar de teoria *contactelor dintre limbi*, cea a *bilingvismului*, a *interferenței lingvistice* general acceptate, deoarece în sfera onomasticii din perioada investigată (1812-1918) avem o producție lingvistică de excepție, neatestată în alte perioade istorice de evoluție a limbii române, producție negativă ce se încadrează doar în limitele *interferenței bilingve*, care nu a continuat în onomastica românească decât ca abateri de la normele firești ale limbii române, dar a avut totuși urmări grave asupra întregului sistem antroponimic din Basarabia.

Bibliografie ■ Surse bibliografice și izvoare:

1. J. F. Hamers. *Intérférence*. În: „Marie-Louise Moreau. Sociolinguistique. Concepts de base”, Mardaga, 1997.
2. W. F. Mackey. *Bilinguisme*. În: „Marie-Louise Moreau. Sociolinguistique. Concepts de base”, Mardaga, 1997.
3. Lidia Colesnic-Codreanca. *Limba română în Basarabia (1812-1918). Studiu sociolingvistic pe baza materialelor de arhivă*, Chișinău, 2003.
4. S. Teiuș. *Referitor la sfera și locul onomasticii în lingvistică*. În: „Studii și materiale de onomastică”, București, 1969.
5. Lamine Sanogo Mamadou. *Éléments de sociolinguistique d'une minorité linguistique: le cas de l'onomastique chez les Toussian*. În: www.toponymiefrancophone.org/DiviFranco/pdf/.
6. Maria Cosniceanu. *Interferența v antroponimii (na materiale slaviano-moldavskih otroșenii)*. În: „Problemî dvuiazăcia i mnogoiazăcia”, Moskva, 1972.

7. C. Bahneanu. *Din istoria antroponimiei est-romanice*. Moscova, 1994.
8. Arhiva Națională a Republicii Moldova, fondul 1862, registrul 9, dosarul 17 (în continuare: ANRM, F, r.,d.).
9. ANRM, F. 1862, r. 9, d. 63.
10. ANRM, F. 1862, r. 9, d. 47.
11. ANRM, F. 205, r. 1, d. 2867.
12. ANRM, F. 1862, r. 9, d. 675.
13. ANRM, F. 1862, r. 9, d. 58.
14. ANRM, F. 152, r. 1, d. 1.
15. ANRM, F. 152, r. 1, d. 161.
16. ANRM, F. 152, r. 6, d. 272.
17. ANRM, F. 152, r. 1a, d. 25.
18. ANRM, F. 152, r. 1, d. 122.
19. ANRM, F. 152, r. 6, d. 89.
20. ANRM, F. 152, r. 1, d. 1681.
21. ANRM, F. 1862, r. 9, d. 272.
22. ANRM, F. 152, r. 1, d. 174 II.
23. ANRM, F. 205, r. 1, d. 6026.
24. ANRM, F. 152, r. 1, d. 236.
25. ANRM, F. 1862, r. 9, d. 36.
26. ANRM, F. 1862, r. 9, d. 157.
27. ANRM, F. 205, r. 1, d. 6025.
28. ANRM, F. 1862, r. 9, d. 11.
29. ANRM, F. 1862, r. 9, d. 73.
30. ANRM, F. 152, r. 6, d. 238.
31. ANRM, F. 152, r. 6, d. 86.
32. ANRM, F. 152, r. 1, d. 199.
33. ANRM, F. 152, r. 1, d. 232.
34. ANRM, F. 2, r. 1, d. 8734.
35. ANRM, F. 1862, r. 25, d. 73.
36. ANRM, F. 152, r. 1a, d. 5.
37. Maria Cosniceanu. *Nume de familie cu și fără -u final*. În: „Revista de lingvistică și știință literară”, 1995, nr. 3.
38. A. Superanskaia. *Obščie voprosi onomastiki v usloviakh dvuiazâcia i mnogoiazâcia*. În: „Problemi dvuiazâcia i mnogoiazâcia”, Moskva, 1972.
39. P.A.Lotoțkii. *Spisok i kratkia biografii okoncivșih polnâi kurs Kișinevskoi Duhovnoi Seminarii za sto let eia sușcestvovania (1813-1913 g.g.)*. Kișinev, 1913.
40. Viorica Răileanu. *Numele: marcă în configurarea și „distanțarea” identităților*. În: „Akademos”, 2011, nr. 4 (23).